

No confondre grogors i altres lesions d'origen fisiològic amb malalties foliars del blat tou

abr. 27, 2020 |

En algunes zones s'han observat camps de blat tou amb grogors generalitzades que tenen un origen fisiològic, com a conseqüència d'un estrès climatològic degut a una forta amplitud tèrmica diària i/o temperatures baixes. A les fulles superiors s'observen petites lesions en forma de grogors o decoloracions. Aquesta simptomatologia no s'ha de confondre amb les infeccions d'algunes malalties foliars dels blats com la septòria, l'helminthosporiosi o el rovell groc.

Els símptomes

S'observen diferents lesions en forma de grogors, decoloracions o necrosis a les fulles superiors, sobretot a les vores i les puntes. Aquestes s'aprecien de forma uniforme en tota la parcel·la, prenent tota ella un aspecte grogós (Figura 1).

Figura 1. Imatge d'una parcel·la amb lesions fisiològiques al nucli de l'Espelt, dins el municipi d'Òdena (l'Anoia)

S'han de diferenciar dels atacs de malalties foliars d'origen fúngic (**Figures 2 i 3**):

a/ Les lesions causades per septòria (*Zymoseptoria tritici*) poden presentar cossos fructífers (picnidis) en el seu interior. A més aquesta malaltia progressa des de les fulles de baix cap a les de dalt i no es limita només a aquestes últimes.

b/ Les infeccions de rovell groc (*Puccinia striiformis*) es manifesten a partir de pústules de color groc ataronjat.

Figura 2. Plantes de blat tou amb lesions d'origen fisiològic al nucli de l'Espelt, al municipi d'Òdena (l'Anoia)

Figura 3. Lesions degudes a septòria (*Zymoseptoria tritici*), fisiològiques i a rovell groc (*Puccinia striiformis*)

Situacions de risc

El major risc d'aparició de lesions d'origen fisiològic es dona partir de l'encanyat (els mesos d'abril i maig). Pot afectar a les darreres fulles desenvolupades quan es donen dies amb una amplitud tèrmica superior a 15 - 20°C (diferència entre la temperatura màxima i mínima). Fenòmens com la rosada, la sequera o una forta radiació poden potenciar aquests efectes. En general, trobem aquestes lesions fisiològiques com a conseqüència de l'estrès provocat per la successió d'episodis climatològics contrastats.

En els següents gràfics (**Figures 4 i 5**), es mostren les temperatures màximes i mínimes de l'estació meteorològica d'Òdena (l'Anoia) d'alguns dies del mes d'abril. S'observa que s'han enregistrat episodis amb amplituds tèrmiques de gairebé 20°C, aproximadament uns 7 dies abans de l'aparició d'aquesta simptomatologia.

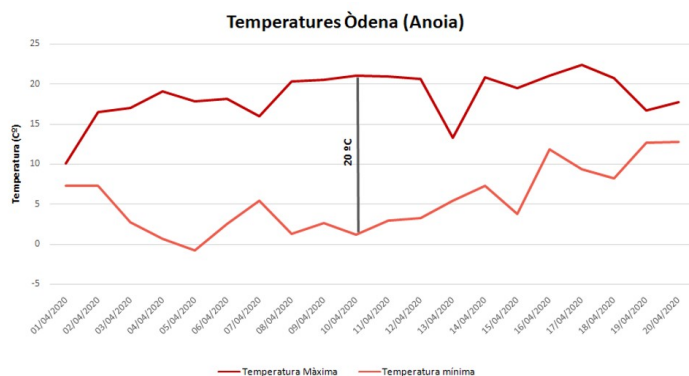

Figura 4. Temperatures màximes i mínimes diàries de l'estació meteorològica d'Òdena (l'Anoia), durant el mes d'abril.

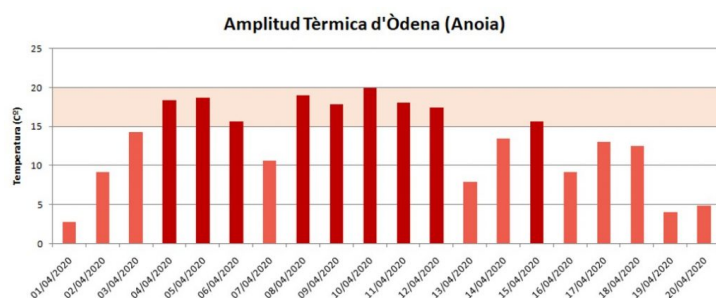

Figura 5. Amplituds tèrmiques (diferència entre temperatura màxima i mínima) enregistrades a l'estació meteorològica d'Òdena (l'Anoia), durant el mes d'abril.

Per confirmar el diagnòstic d'aquestes lesions com d'origen fisiològic es pot considerar que:

- La superfície de la fulla afectada per lesions fisiològiques no augmenta al cap d'uns dies, a diferència de les infeccions fúngiques.
- L'anàlisi de la climatologia dels quinze dies anteriors a l'aparició dels símptomes normalment mostra dies amb una amplitud tèrmica superior a 15 - 20°C.
- El tractament de les parcel·les afectades amb productes fungicides pot resultar en una amplificació dels efectes de l'estrès climatològic.
- Les parcel·les amb una baixa fertilització nitrogenada poden mostrar més fàcilment aquest símptomes.

Mètodes de control

Alguns anys s'ha observat l'aparició d'aquests símptomes en assaigs d'avaluació de varietats de blat tou, amb diferent intensitat depenent del genotip. Semblaria doncs, que la sensibilitat a aquesta fisiopatia variaria depenent de la varietat.

A continuació, a la **Figura 6**, es mostra un gràfic de la campanya 2015-16, a la localitat de Vic (Osona), on es van avaluar, en una escala visual del 0 al 5, la incidència d'aquestes taques

fisiològiques sobre diferents varietats. Les més afectades van ésser OREGRAIN, RGT ALGORITMO, ALHAMBRA, AVELINO, EXOTIC, MARCOPOLO, etc.

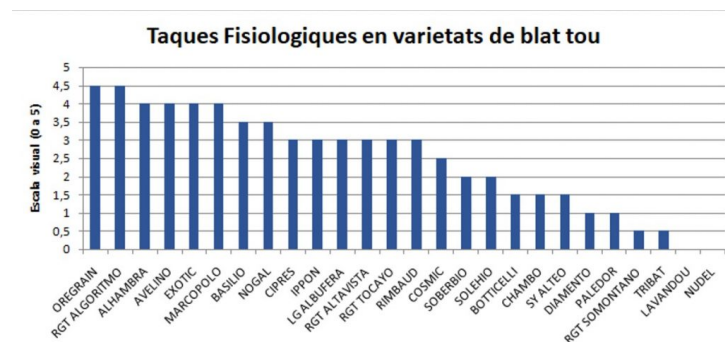

Figura 6. Lesions fisiològiques en forma de grogors a les puntes i vores de les fulles superiors, en funció de la varietat de blat tou, observades la campanya 2015-16 a la localitat de Vic (Osona).

La correcta fertilització nitrogenada, pot limitar la seva aparició.

AUTORS

JOAN SERRA